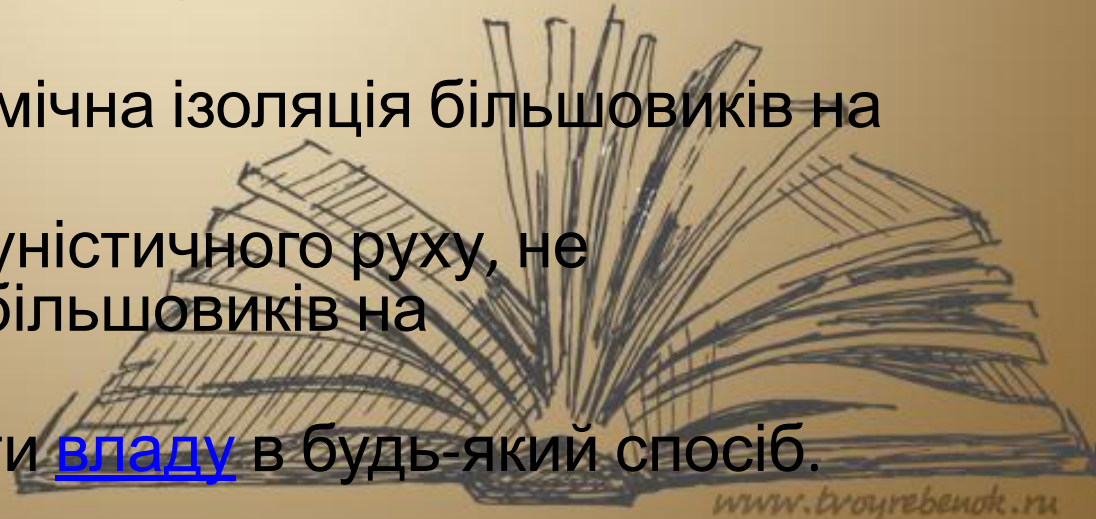

Формування нової економіки

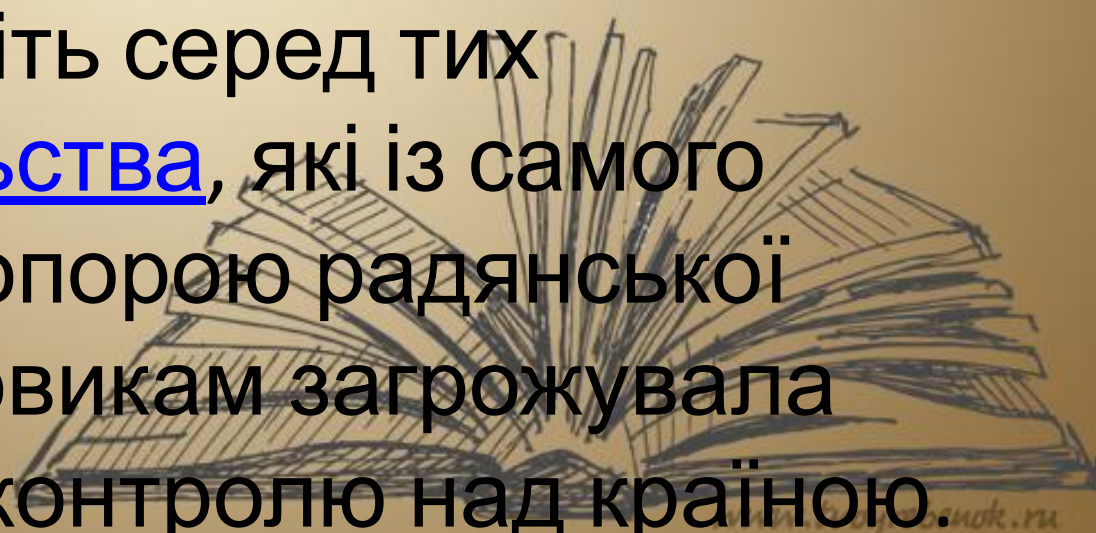

Причини переходу до нової економічної політики

- Основними причинами переходу до нової економічної політики були:
- - глибока соціально-економічна і політична криза більшовицького режиму;
- - тотальна господарська розруха, різке скорочення промислового та сільськогосподарського [виробництва](#);
- - масові повстання селян, робітників, солдат і матросів;
- - політична та економічна ізоляція більшовиків на міжнародній арені;
- - спад світового комуністичного руху, не виправдання надій більшовиків на світову [революцію](#);
- - намагання утримати [владу](#) в будь-який спосіб.

- Одним із суттєвих факторів, що підштовхнув більшовиків до зміни внутрішньої політики стало *Кронштадтське повстання*. Виступ балтійських матросів показав, що політика більшовиків почала втрачати підтримку навіть серед тих верств [суспільства](#), які із самого початку були опорою радянської влади. Більшовикам загрожувала повна втрата контролю над країною.

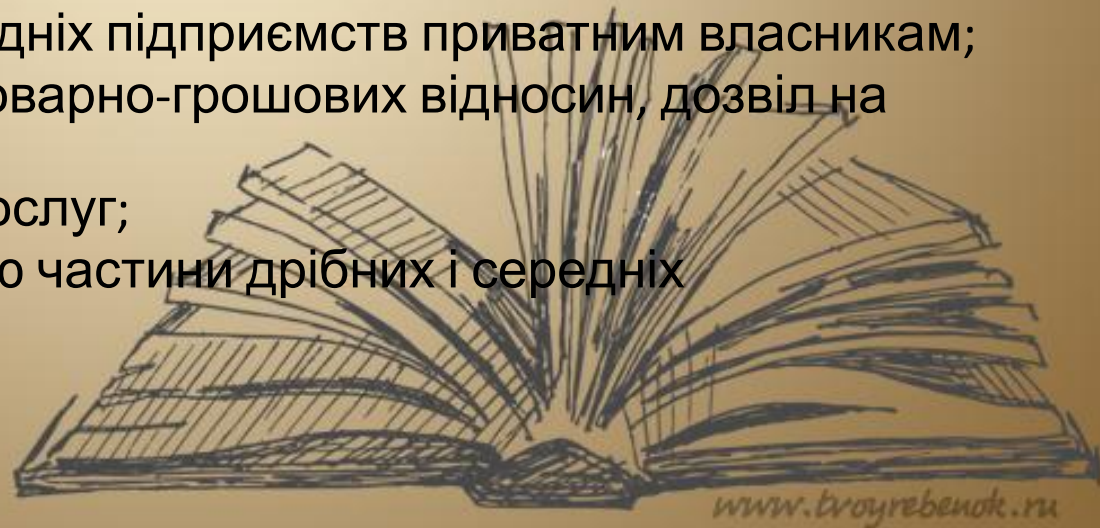
С. С. С. С. С.

НАМНА СТРНА СОНТОН
ИДЕТ НАС СЕ ПОНЕДИ
И ПОНЕДИ

Суть НЕПу

- X з'їзд РКП(б) затвердив резолюцію «Про заміну розкладки натуральним податком». Основними заходами непу стали:
- - заміна продрозкладки продподатком; при цьому продподаток мав бути меншим за продрозкладку, а його розмір заздалегідь повідомлявся селянам;
- - бідні селяни взагалі звільнялися від податку;
- - після виплати податку селяни здобували право вільно розпоряджатися плодами своєї праці, продавати їх; це сприяло підвищенню матеріальної зацікавленості селян у виробництві сільськогосподарської продукції;
- - передача дрібних і середніх підприємств приватним власникам;
- - відродження торгівлі і товарно-грошових відносин, дозвіл на приватну торгівлю;
- - ліквідація безплатних послуг;
- - здача в оренду, концесію частини дрібних і середніх підприємств;

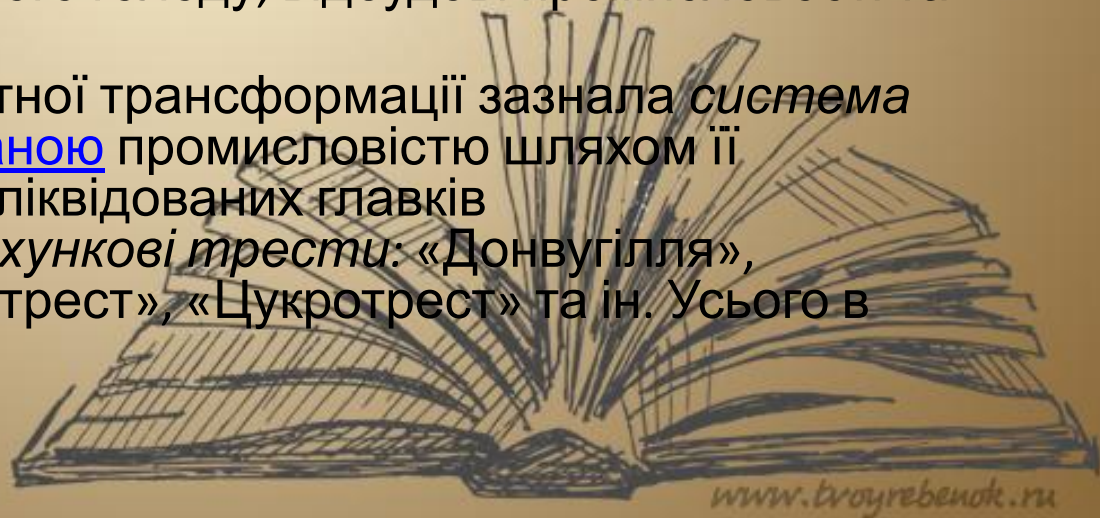

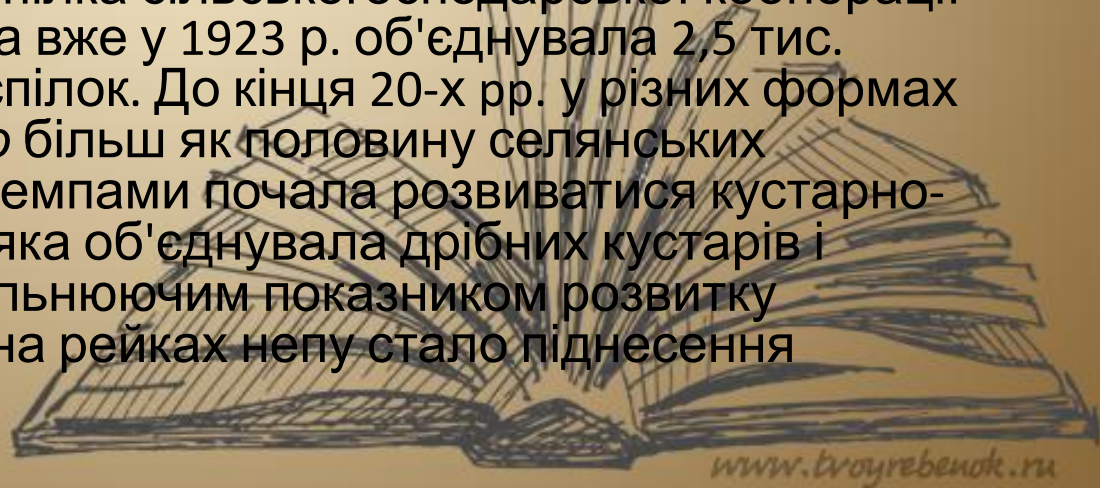
ВІД ТЕОРІЇ ДО ПРАКТИКИ

- - впровадження системи вільного найму робочої сили, матеріальне стимулювання працівників;
- - введення стабільної валюти - червонця;
- - децентралізація системи управління;
- - розвиток підприємництва;
- - розвиток кредитної, виробничої, збутової кооперації.
- Відмова від політики «воєнного [комунізму](#)», денационалізація частини торгівельно-промислових підприємств, дозвіл створювати нові стимулювали економічну активність населення, сприяли ліквідації товарного голоду, відбудові промисловості та транспорту.
- З переходом до непу істотної трансформації зазнала *система управління [націоналізованою](#) промисловістю шляхом її децентралізації*. Замість ліквідованих главків створювалися *госпрозрахункові трести*: «Донвугілля», «Південсталь», «Машилотрест», «Цукротрест» та ін. Усього в Україні їх виникло 19.

- Поворот державної влади обличчям до товарно-грошових відносин, легалізація приватної торгівлі і зміцнення фінансів вивели з підпілля *підприємництво*. Активну діяльність розгорнули так звані *непмани*-орендатори, маклери, комісіонери, торговці-оптовики, промисловці і т. ін. Приватновласницький сектор змагався з державним не тільки в торгівлі, а й у промисловості. Непмани сприяли виведенню країни з кризи та економічної розрухи.
- Найсуттєвішою ознакою непу у сільському господарстві стало масове *кооперативне будівництво*. Кооперування у сільському господарстві проводилося поступово. Восени 1921 р. сільськогосподарська кооперація виділилася з єдиної системи споживчої кооперації. Потім поступово поширювалися галузеві види сільськогосподарської кооперації. У березні 1922 р. була створена всеукраїнська спілка сільськогосподарської кооперації - «Сільський господар», яка вже у 1923 р. об'єднувала 2,5 тис. товариств і 65 районних спілок. До кінця 20-х рр. у різних формах кооперації було об'єднано більш як половину селянських господарств. Швидкими темпами почала розвиватися кустарно-промислова кооперація, яка об'єднувала дрібних кустарів і міських ремісників. Узагальнюючим показником розвитку сільського господарства на рейках непу стало піднесення зернового виробництва.

- Неп досяг свого *розквіту* в 1926 р.: на цей час оплата в промисловості зросла в 1,6 разу (у порівнянні з 1924 р.), заробітну плату вчителям підвищили в 3,6 рази, розвивалося масове будівництво і капітальний ремонт житла, обов'язковою стала 14-добова відпустка для працюючих у містах, прибутки селян на третину перевищили довоєнні. Протягом 1922-1924 рр. червінець, що дорівнював 10 царським карбованцям, витіснив радянські грошові знаки й обмінювався на 6 доларів США.

